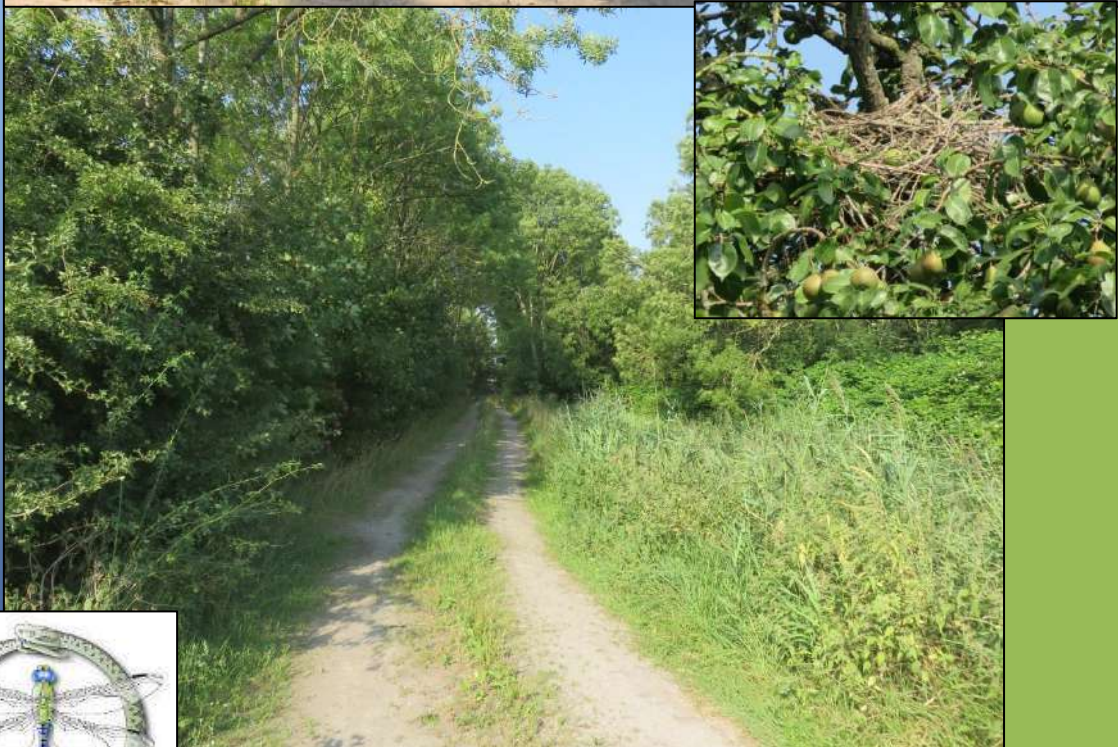

Actualisatie Quicksan Wet natuurbescherming Nieuwbouw 9 woningen te Aduard

COLOFON

BUREAU FAUNAX B.V.

Tijnjedyk 89

8936 AC Leeuwarden

+316 83 77 25 48

info@faunax.nl

www.faunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Actualisatie Quicksan Wet natuurbescherming Nieuwbouw 9 woningen te Aduard

Leeuwarden, december 2022

In opdracht van:

Adviesbureau Van der Plas bv

Uitvoering:

Bureau FaunaX B.V.

Rapportage:

Mevr. A. Wieringa

Autorisatie:

Dhr. E.P. de Boer

Foto's voorpagina:

Impressie van het plangebied 2020

© Bureau FaunaX B.V. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:
Bureau FaunaX B.V. (2022). Actualisatie quickscan Wet natuurbescherming/ Adviesbureau Van der Plas bv/ Nieuwbouw
9 woningen te Aduard. Rapport 22312 Bureau FaunaX B.V., Leeuwarden.

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX B.V. heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX B.V., verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Gegevens die afkomstig zijn uit de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) mogen niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	1
1.3	Onderzoeksopzet	2
1.4	Karakteristiek plangebied en planvoornemen.....	4
2	RESULTATEN QUICKSCAN	6
2.1	Flora.....	6
2.2	Vogels	6
2.2.1	Jaarrond beschermde vogelnesten	6
2.2.2	Overige (broed)vogelsoorten.....	9
2.3	Zoogdieren	9
2.3.1	Vleermuizen	9
2.3.2	Grote bosmuis	11
2.3.3	Steenmarter	12
2.3.4	Waterspitsmuis	12
2.3.5	Overige zoogdieren	14
2.4	Reptielen.....	14
2.5	Amfibieën	14
2.6	Vissen	15
2.7	Ongewervelden	15
2.8	Gebiedsbescherming.....	15
2.8.1	Stikstofgevoeligheid	16
2.9	Houtopstanden	16
2.10	Actualisatie omgevingsverordening provincie Groningen.....	17
3	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	19
3.1	Overzicht beschermde soorten	19
3.2	Effectbespreking en aanbevelingen.....	19
3.2.1	Algemene broedvogels	19
3.2.2	Jaarrond beschermde nesten (roofvogels)	19
3.2.3	Kerkuil (vaste rust- en verblijfplaats	20
3.2.4	Vleermuizen (vliegroute en foerageergebied)	20
3.2.5	Waterspitsmuis	20
3.2.6	Zorgplicht	21
3.2.7	Houtopstanden	21
3.3	Overzicht vervolgstappen.....	21
4	LITERATUUR EN BRONNEN.....	22

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING	- 1 -
Wnb Soortbescherming.....	- 1 -
Vogels en verstoring	- 1 -
Vrijgestelde soorten provincie Groningen.....	- 1 -
Voorwaarden vrijstellingen	- 2 -
Zorgplicht art 1.11 Wnb.....	- 3 -
Wnb Gebiedsbescherming	- 3 -
Natura 2000-gebieden	- 3 -
Wnb Houtopstanden.....	- 3 -
NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur	- 4 -

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Adviesbureau Van der Plas is voornemens 9 nieuwbouwwoningen te realiseren op een perceel ten noorden van Friesestraatweg 12 te Aduard. Binnen het planvoornemen worden diverse bomen gekapt en wordt een bestaand gebouw gesloopt. Deze quickscan is met de actualisatie van de omgevingsverordening van de provincie Groningen echter verouderd en dient te worden geactualiseerd.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving. Voor meer informatie over de Wet natuurbescherming en de handelwijze wordt verwezen naar Bijlage I.

Zo dient te worden onderzocht of als gevolg van de uitvoering van het plan sprake is van effecten op wettelijk beschermde soorten flora en fauna en/of natuurgebieden (Natura 2000), alsook in het kader van houtopstanden. Om hierin inzicht te krijgen wordt in eerste instantie een ecologische quickscan uitgevoerd. Bij dit onderzoek wordt een inschatting gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer van het project aanwezige beschermde natuurwaarden en de effecten van de voorgenen plannen op deze waarden.

Figuur 1.1. Het plangebied (rood omlijnt) te Aduard (Bronnen: Rho Adviseurs & www.google.com/maps)

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de werkzaamheden op deze beschermde natuurwaarden en -gebieden, zowel tijdens de realisatie als na afloop hiervan?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?

5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkomen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten

In opdracht van Adviesbureau Van der Plas bv/Rho Adviseurs heeft Bureau FaunaX B.V. het planvoornemen door middel van een ecologische quickscan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze quickscan heeft bestaan uit een bureaustudie en een veldbezoek gebaseerd op ecologisch inzicht (*expert judgement*). Een ecologische quickscan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze quickscan is uitgevoerd op donderdag 30 juli 2020 en vond plaats onder zomerse weersomstandigheden (32°C, windkracht 2, helder). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

Actualisatie

In 2022 heeft de provincie Groningen de lijst met vrijgestelde soorten aangepast (Provincie Groningen, 2021). Bij de aanpassing zijn drie soorten van de lijst afgehaald en deze genieten nu nationale bescherming onder Art. 3.10 van de Wet natuurbescherming, dit betreft bunzing, haas en hermelijn. Tevens werkt de provincie Groningen omtrent de vogelrichtlijn niet alleen met een lijst van jaarrond beschermde nesten, maar beschouwd essentiële nestlocaties van jaarlijks terugkerende vogelsoorten ook als zwaarder beschermd. Bij lopende projecten zal met terugwerkende kracht beoordeeld worden of de ruimtelijke ontwikkeling effecten heeft op waarden voor deze soort(groep)en binnen het plangebied.

Dit rapport is een actualisatie van het rapport uit 2020 (Bureau FaunaX, 2020). Ondertussen zijn er meerdere rapporten verschenen omtrent ontwikkelingen en onderzoeken binnen het plangebied (Bureau FaunaX B.V., 2021, 2022A, 2022B). Om onduidelijkheid te voorkomen heeft de actualisatie enkel betrekking op de onderdelen van de Omgevingsverordening en daarom wordt dit als addendum aan het eind van het oorspronkelijke rapport (§2.10) behandeld.

Gebieden - Natura 2000

Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

Onder de Wet natuurbescherming worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

Overige gebiedsbescherming

Naast de Wet natuurbescherming zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent de Ecologische Hoofdstructuur, ganzengedooggebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

Het plangebied bevindt zich zuidoostelijk buiten de bebouwde kom van Aduard en bestaat uit een perceel ten noorden van Friesestraatweg 12. Op het perceel is veel overwoekerende vegetatie aanwezig en staan diverse soorten bomen, voornamelijk bestaande uit wilgen en enkele jonge beuken, abelen en appelbomen. Op het perceel is tevens een oude stalling en een oude mestopslag aanwezig. Ten zuiden grenst het plangebied aan de Lindt. Aan de overige zijden lopen sloten langs het plangebied. Zuidelijk loopt een sloot door het plangebied heen. De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door kleinschalige bebouwing en agrarisch gebied doorkruist door sloten.

Het planvoornemen bestaat uit het verwijderen van de bestaande stalling en mestopslag en het kappen van diverse bomen op het perceel. In de plaats hiervan worden op het perceel negen nieuwe woningen gerealiseerd. Hoewel de sloot zuidelijk binnen het plangebied niet zal worden gedempt, wordt deze naar alle waarschijnlijkheid wel ontdaan van de huidige vegetatie, waardoor het karakter hiervan wel zal worden aangetast.

Figuur 1.2. Impressie van het plangebied.

Figuur 1.3. Toekomstvisie van het plangebied (Bron: Van der Plas Adviesbureau).

2 RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

In het plangebied is veel overwoekerende vegetatie aanwezig. Er zijn soorten aangetroffen als Engels raaigras, brede weegbree, smalle weegbree, zilverschoon, grote brandnetel, braam (spec.), kleeftkruid en hondsdrif. De bomen binnen het plangebied bestaan voornamelijk uit jonge wilgen met enkele jonge beuken, abelen en appelbomen. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen, noch is het geschikte biotoop hiervoor aanwezig. De onder de Wnb beschermde plantensoorten stellen veelal kritische eisen aan hun standplaatsen. Aan deze eisen wordt binnen het plangebied niet voldaan.

Figuur 2.1. Impressie van de flora in het plangebied met v.l.b.n.r.o.: brede weegbree, braam (spec.), kleeftkruid en hondsdrif.

- De aanwezigheid van beschermde plantensoorten kan uitgesloten worden op basis van habitateigenschappen.

2.2 Vogels

2.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Roofvogels en uilen

Nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten of horsten van roofvogels. Vaak worden oude kraaien- of ekternesten gebruikt door roofvogels en uilen. De bomen binnen het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van boomnesten. Hierbij is één boomnest aangetroffen in een appelboom zuidoostelijk binnen het plangebied (figuur 2.2).

Door de ligging van het nest in de rand van een relatief bosrijk perceel is deze zeer geschikt bevonden voor roofvogelsoorten als sperwer. Hoewel dit boomnest ten tijde van het veldbezoek niet in gebruik was door roofvogels, kan niet worden uitgesloten dat dit nest tijdens de broedperiode wel in gebruik genomen wordt. De boom waarin dit nest zich bevindt wordt, gelet op de toekomstvisie van het plangebied (figuur 1.3), naar alle waarschijnlijkheid gekapt. Negatieve effecten op een mogelijk jaarrond beschermd nest van een roofvogel als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.2. Het aangetroffen boomnest binnen het plangebied (links) en de locatie hiervan (rechts, geel gemarkeerd) (bron: www.google.com/maps)

Binnen het plangebied is ten tijde van het veldbezoek een grote bonte specht aangetroffen, welke een beginsel van een spechtengat aan het maken was in één van de appelbomen binnen het plangebied. Grote bonte specht betreft een zogenaamde 'categorie 5' soort, waarvan de nesten alleen beschermd zijn als de omgeving geen alternatieve nestgelegenheid biedt. Doordat er in de omgeving echter diverse vergelijkbare bosschages aanwezig zijn, kan men spreken van voldoende alternatieven. Dit nest is in dat geval alleen tijdens de broedperiode beschermd.

Figuur 2.3. Aangetroffen grote bonte specht binnen het plangebied.

Het plangebied is hiernaast gecontroleerd op de aanwezigheid van nesten van vogels welke over het algemeen in bebouwing tot broeden komen, zoals kerkuilen, huismussen en gierzwaluwen.

Kerkuil

Het plangebied is gecontroleerd op de aanwezigheid van geschikte in- en uitvliegopeningen voor soorten als kerkuil. Ten tijde van het veldbezoek was de staldeur open. Doordat deze naar alle waarschijnlijkheid altijd open staat, vormt dit een geschikte in- en uitvliegopening voor kerkuilen. Aan de binnenzijde van deze stalling zijn tevens tientallen tot honderd braakballen aangetroffen (figuur 2.4). Na het verlaten van dit bouwwerk nam een kerkuil vlucht uit een wilg enkele meters ten noorden van de stalling.

In de stalling is geen nestvorming aangetroffen. De aanwezigheid van een nest kan derhalve op voorhand worden uitgesloten. Echter, uit overleg met bevoegd gezag (Provincie Groningen) is gebleken dat een vaste rust- en verblijfplaats ook bescherming geniet als blijkt dat de omgeving van het plangebied geen uitwijkmogelijkheden biedt (Persoonlijke communicatie, 27 augustus 2020).

De aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats van een waargenomen kerkuil binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. Hiernaast kan niet worden uitgesloten dat kerkuilen hier in de toekomst een nest zullen maken.

Figuur 2.4. Aangetroffen kerkuilenbraakballen (boven), de open staldeur waardoor de kerkuil de stal betreedt (linksonder) en de wilg waaruit de aanwezige kerkuil vlucht nam (rechts onder, geel gemarkeerd) (bron: www.google.com/maps).

Huismus & gierzwaluw

De oude stalling is gecontroleerd op de aanwezigheid van nestgelegenheid voor huismussen en gierzwaluwen. Beide soorten staan erom bekend nestgelegenheid te vinden onder gegolfde dakpannen en gegolfde dakplaten. Hoewel de oude stalling over gegolfde dakplaten beschikt, bestaat het dak uit slechts een enkele daklaag. Hierdoor bieden de gegolfde dakplaten van de oude stalling geen geschikte nestgelegenheid voor huismussen, noch voor gierzwaluwen. De aanwezigheid van jaar rond beschermde nesten van huismussen en gierzwaluwen kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van een jaar rond beschermd boomnest binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten.
- In de oude stalling binnen het plangebied is een vaste rust- en verblijfplaats van een kerkuil vastgesteld.
- De aanwezigheid van jaar rond beschermde nesten van huismussen en gierzwaluwen binnen het plangebied kan wel op voorhand worden uitgesloten.

2.2.2 Overige (broed)vogelsoorten

Naast de aanwezigheid van jaar rond beschermde nesten is het plangebied ook beoordeeld op waarden voor broedvogels waarvan de nesten niet jaar rond beschermd zijn. De nesten van deze soorten zijn uitsluitend beschermd tijdens het broedproces. Het plangebied biedt mogelijkheden voor diverse soorten broedvogels. Zo kunnen soorten als houtduif tot broeden komen in de bomen binnen het plangebied. Hiernaast bieden de overwoekerende bramen broedgelegenheid voor soorten als merel en roodborst.

- Binnen en vlak buiten het plangebied, maar binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen altijd (algemene) vogels tot broeden komen waarvan de nesten geen jaar rondere bescherming genieten, maar wel beschermd zijn tijdens het broedproces (15 maart - 15 juli). Voer werkzaamheden, zoveel als kan, uit buiten deze periode.

2.3 Zoogdieren

2.3.1 Vleermuizen

Vleermuizen verblijven in Nederland over het algemeen, in bomen, gebouwen of in andere kunstmatige bouwwerken. In bomen verblijven vleermuizen vaak in oude spechtengaten of in gaten als gevolg van bijvoorbeeld het afbreken van takken welke doorgerot zijn binnen de boom. De bomen binnen het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van boomholten. Binnen het plangebied zijn slechts enkele volgroeide bomen aanwezig welke groot genoeg zijn voor geschikte boomholten. In deze bomen zijn echter geen geschikte boomholten aangetroffen. Wel werd ten tijde van het veldbezoek, zoals besproken in hoofdstuk 2.2.1, een grote bonte specht aangetroffen, welke een spechtengat in één van de appelbomen aan het maken was. Dit spechtengat was echter slechts een beginsel en derhalve niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

De bebouwing binnen het plangebied is ook gecontroleerd op de aanwezigheid van geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. Hoewel de oude stalling over gegolfde dakplaten beschikt, beschikt deze stalling over slechts een enkele daklaag. Hiernaast beschikt de stalling niet over een spouwmuur of vergelijkbare isolerende ruimte. Na grondige inspectie werden tevens nergens vleermuiskeutels of vlindervleugels (prooien) aangetroffen.

De aanwezigheid van geschikte verblijfplaatsen van vleermuizen in de bebouwing binnen het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Naast verblijfplaatsen van vleermuizen, kunnen ook vliegroutes en/of foerageergebieden van vleermuizen een beschermde status hebben als deze van essentieel belang zijn voor het in stand houden van een verblijfplaats. Als vliegroute worden, afhankelijk van de soort, waterlichamen, bosranden, bomenlanen of gebouwen gebruikt.

De Lindt, welke zuidelijk langs het plangebied loopt, vormt een verbinding tussen de bebouwde kom van Aduard in het westen en het Aduarderdiep in het oosten. Deze watergang vormt derhalve een potentiële vliegroute voor diverse soorten vleermuizen. Doordat de omgeving van het plangebied geen duidelijke, geschikte alternatieven biedt, vormt de Lindt mogelijk een essentiële vliegroute. Dit komt overeen met waarnemingen van diverse soorten vleermuizen, welke de route van de Lindt lijken te volgen (figuur 2.5).

Met deze vliegroute kan echter rekening gehouden worden door lichtuitstraling over het wateroppervlak van de Lindt tussen zonsondergang en zonsopkomst te voorkomen (door bijvoorbeeld het plaatsen van licht-werende hekken), of door de voorgenomen werkzaamheden alleen tijdens daglichturen uit te voeren. Wat van belang is, is dat de lichtuitstraling boven het wateroppervlak van de Lindt tijdens en na de uitgevoerde werkzaamheden minder of gelijk is aan de huidige lichtuitstraling. Wanneer hier niet aan kan worden voldaan, kunnen negatieve effecten op een eventuele essentiële vliegroute niet op voorhand worden uitgesloten.

Het plangebied vormt vanwege de begroeiing en beschutting (voedselaanbod insecten) een geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Er zijn tevens waarnemingen uit het plangebied bekend van vleermuizen (Figuur 2.5 bron; NDFF). Omdat er in de omgeving geen vergelijkbare habitats voorkomen, kan het plangebied een cruciaal onderdeel vormen van foerageergebieden voor vleermuizen.

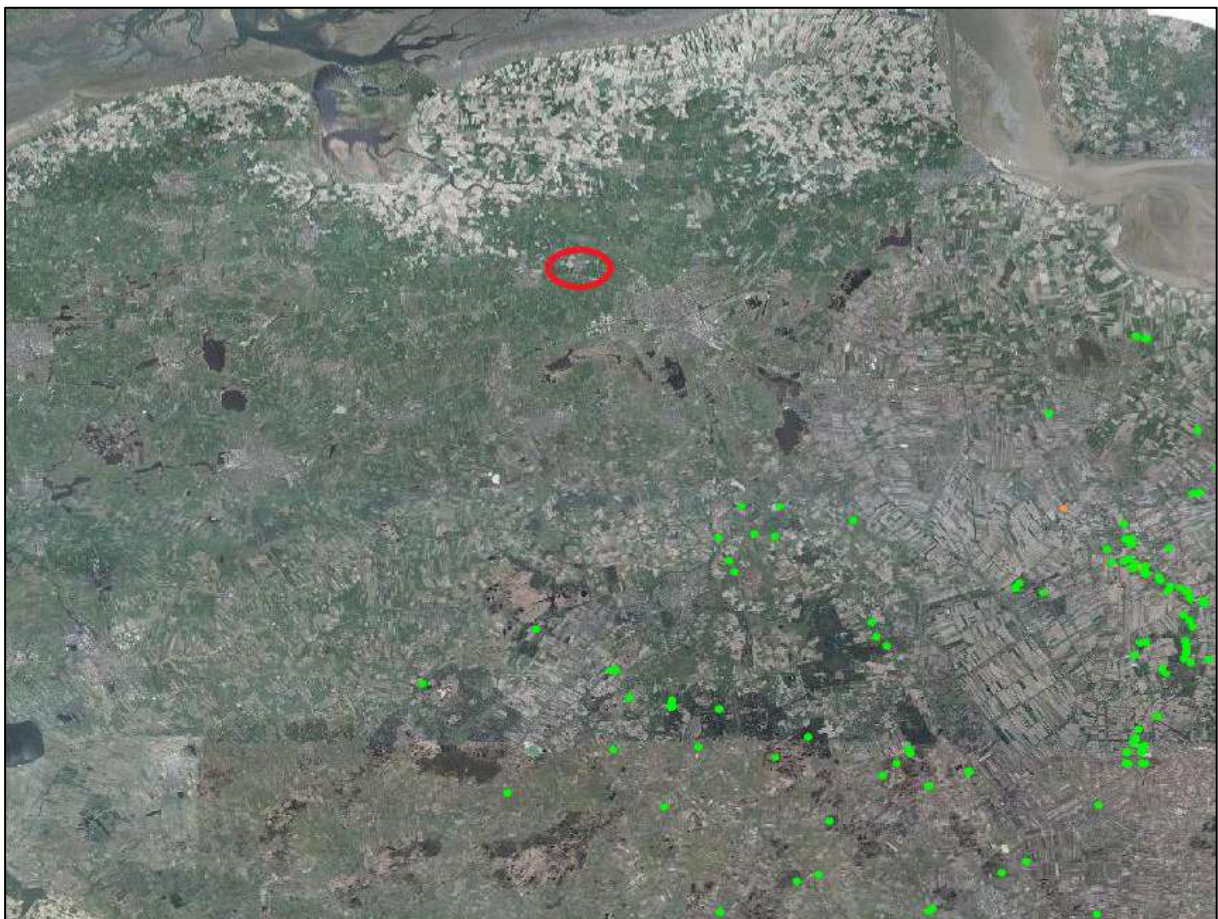
Figuur 2.5. Waarnemingen van diverse soorten vleermuizen (groen) lijken de Lindt te volgen richting het Aduarderdiep (gemarkeerd met gele pijlen) (Bron: NDFF).

Doordat het perceel waar het plangebied zich op bevindt vrij boomrijk is, vormt deze mogelijk een (onderdeel van een) foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen.

- De aanwezigheid van beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van een essentieel foerageergebied en een naastgelegen vliegroute voor vleermuizen vlak buiten het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten.

2.3.2 Grote bosmuis

Het plangebied is gecontroleerd op de aanwezigheid van grote bosmuis. Grote bosmuis staat bekend als soort die voorkomt in diverse biotopen, mits er genoeg dekking aanwezig is. Het plangebied biedt deze dekking in de vorm van de aanwezige begroeiing. Het plangebied vormt dan ook geschikt habitat voor deze soort. Echter, het plangebied valt buiten het verspreidingsgebied van deze soort. In Nederland komt grote bosmuis vrijwel alleen voor in het zuiden en het oosten van het land, onder Groningen (bron: zoogdiervereniging). Hoewel er mogelijk sprake is van een uitbreiding van dit verspreidingsgebied, zijn er in de omgeving van het plangebied geen waarnemingen van grote bosmuis bekend (figuur 2.6). Het is hierdoor zeer onaannemelijk dat er binnen het plangebied grote bosmuis aanwezig zijn. De aanwezigheid van leefgebied van deze soort binnen het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

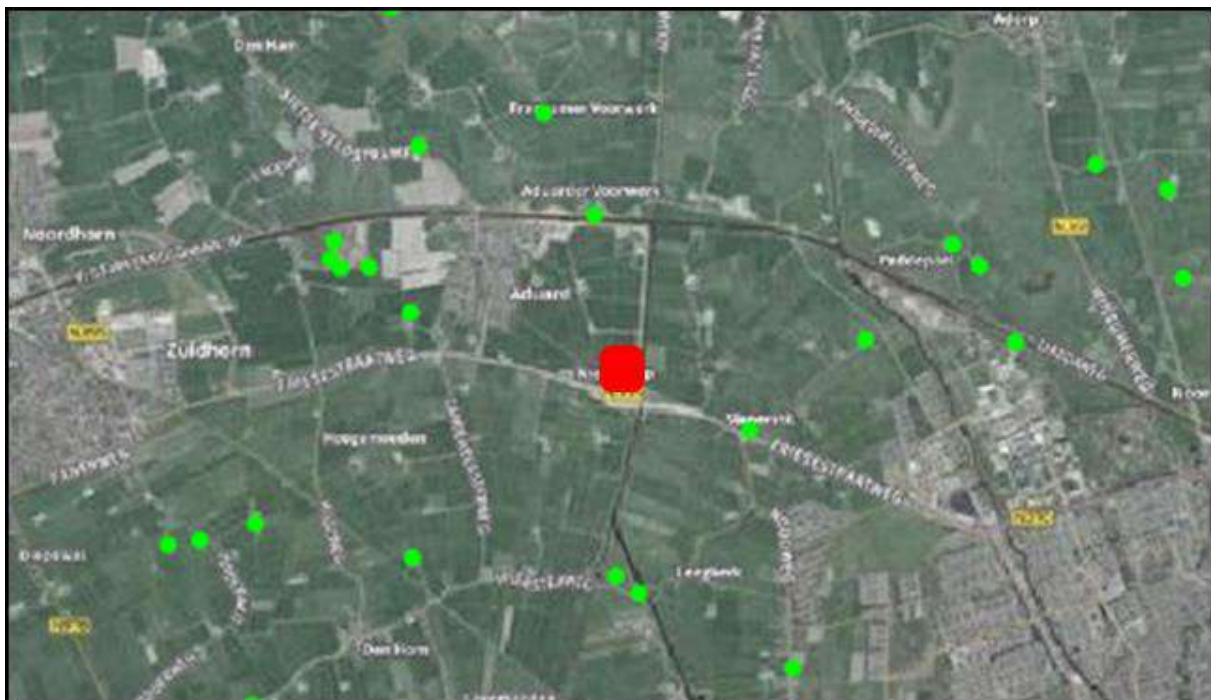
Figuur 2.6. In de directe omgeving van het plangebied (rood omlijnd) zijn geen waarnemingen van grote bosmuis (groene stippen) bekend (bron: NDFF).

2.3.3 *Steenmarter*

Het plangebied is gecontroleerd op de aanwezigheid van sporen van steenmarters, zoals uitwerpselen of prooiresten. Deze zijn echter niet aangetroffen. Door de afgezonderde locatie van het plangebied en doordat dit niet tot weinig wordt onderhouden, worden eventuele uitwerpselen of prooiresten naar alle waarschijnlijkheid tevens niet opgeruimd. Hierdoor kan de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van steenmarters binnen het plangebied op voorhand worden uitgesloten.

2.3.4 *Waterspitsmuis*

In de omgeving van het plangebied zijn diverse waarnemingen van waterspitsmuizen bekend (figuur 2.6). Het plangebied is gecontroleerd op geschikte habitateigenschappen voor deze soort. De sloot binnen het plangebied is voor deze soort suboptimaal geschikt gevonden. Ten tijde van het veldbezoek stond er slechts een kleine laag water in de sloot en was deze bijna geheel dichtgegroeid. Op enkele plekken was sprake van vegetatievrij water. De Lindt ten zuiden van het plangebied biedt echter zeer geschikt leefgebied voor waterspitsmuis door de aanwezigheid van schoner water en dichte oevervegetatie op verschillende plekken (figuur 2.7). De verwachting is dan ook dat waterspitsmuizen zich vanaf de Lindt ook kunnen vestigen in de sloot binnen het plangebied. Naar ons inzien kan de aanwezigheid van leefgebied van waterspitsmuis in de sloot binnen het plangebied dus niet op voorhand worden uitgesloten. Ten tijde van dit schrijven is het tevens onduidelijk of de oevers van de Lindt binnen het planvoornemen zullen worden aangetast (veranderd) (bijvoorbeeld door het verwijderen van bomen direct op de oever, het verwijderen van riet of het vergraven van grond). Indien dit het geval is, kunnen negatieve effecten op leefgebied van waterspitsmuis ook vlak buiten het plangebied, maar binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden, niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.6. Waarnemingen van waterspitsmuis (groen gemarkeerd) in de omgeving van het plangebied (rood)(Bron: NDFF).

Figuur 2.7. De sloot binnen het plangebied is bijna geheel dichtgegroeid, maar kan onderdeel vormen van een leefgebied van de waterspitsmuis (boven). De lindt beschikt over zeer geschikt leefgebied voor waterspitsmuizen (onder).

2.3.5 Overige zoogdieren

De aanwezigheid van andere beschermde zoogdiersoorten zoals otter en boomarter binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en de afwezigheid van habitateigenschappen zoals geschikte boomholten en andere landschapselementen. Binnen het plangebied kunnen wel andere, lichter beschermde zoogdieren voorkomen, zoals veldmuis. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

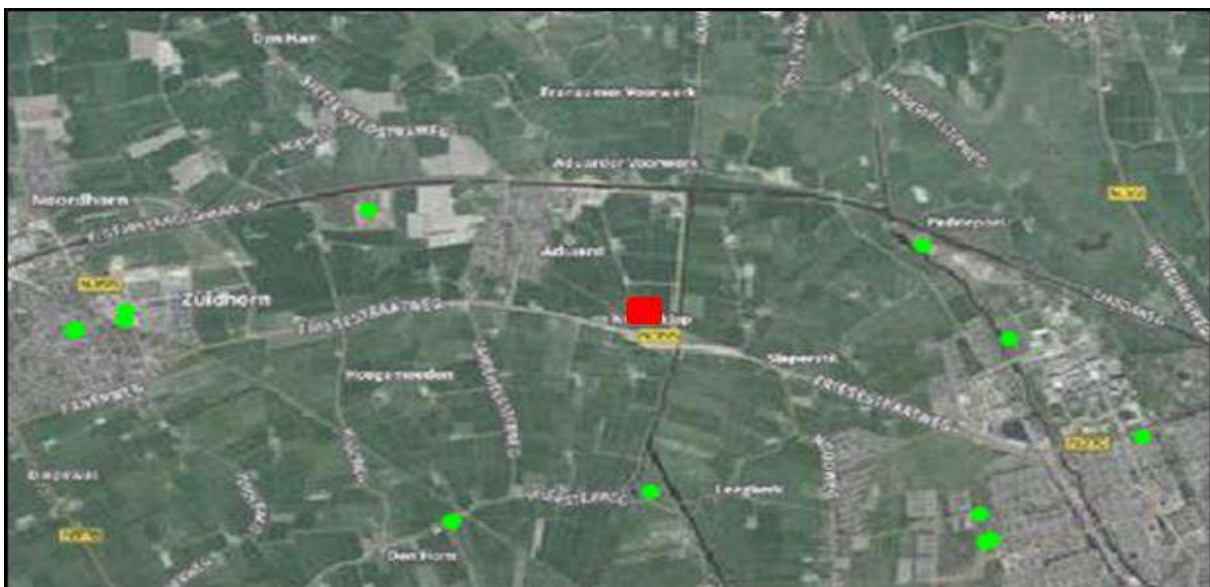
- De aanwezigheid van grote bosmuis binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op leefgebied van waterspitsmuis binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden kunnen niet worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van steenmarter binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- In het plangebied kunnen tevens andere 'licht' beschermde soorten voorkomen, zoals bosmuis. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.4 Reptielen

Het plangebied is tevens gecontroleerd op waarden voor beschermde reptielen en amfibieën. Op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen kan op voorhand worden uitgesloten dat binnen het plangebied beschermde reptielen voorkomen.

2.5 Amfibieën

Het plangebied is gecontroleerd op de aanwezigheid van beschermde amfibieën. In de ruime omgeving van het plangebied zijn slechts enkele recente, sporadische waarnemingen van poelkikker bekend (figuur 2.8). Deze bevinden zich allen op enkele kilometers afstand van het plangebied. Doordat de sloot binnen het plangebied slechts over een zeer kleine, voedselrijke laag water beschikt en bijna geheel is dichtgegroeid (figuur 2.7, boven) kan de aanwezigheid van poelkikker in deze sloot naar ons inzien op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.8. Sporadische waarnemingen van poelkikker in de ruime omgeving van het plangebied.

Op basis van verspreidingsgegevens (Bron: NDFF) kan worden uitgesloten dat andere beschermde amfibieënsoorten, zoals heikikker in het plangebied aanwezig zijn. Binnen het plangebied kunnen wel andere, lichter beschermde amfibieën voorkomen, zoals bruine kikker. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- De aanwezigheid van leefgebied van beschermde reptielen en amfibieën binnen en vlak buiten het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- Voor andere, licht beschermde, vrijgestelde soorten, zoals gewone pad geldt de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.6 Vissen

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor de in Nederland voorkomende groep beschermde zoetwatervissen. De enige soort welke redelijkwijs binnen het plangebied kan voorkomen is de grote modderkruiper. Het plangebied bevindt zich echter buiten het verspreidingsgebied van deze soort (bron: RAVON). Er zijn dan ook geen waarnemingen van grote modderkruipers bekend in de ruime omgeving van het plangebied (bron: NDFF). De aanwezigheid van grote modderkruipers binnen het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten op leefgebied van beschermde zoetwatervissen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.7 Ongewervelden

Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde ongewervelden kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (NDFF) en habitateigenschappen. Door het ontbreken van geschikt voortplantingswater binnen het plangebied kunnen negatieve effecten op beschermde libellen(larven) op voorhand worden uitgesloten. Het voorkomen van andere beschermde ongewervelden kan worden uitgesloten, bijvoorbeeld op basis van de afwezigheid van waardplanten van beschermde vlindersoorten.

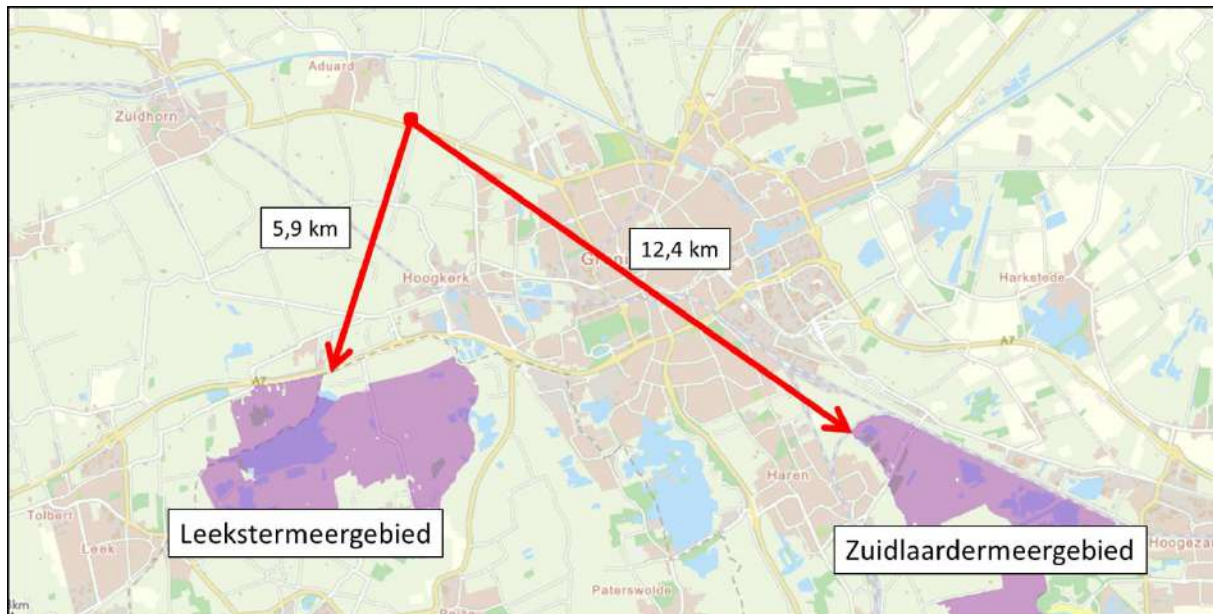
- De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde ongewervelden kan op voorhand worden uitgesloten.

2.8 Gebiedsbescherming

Tijdens de bureaustudie zijn geen vormen van gebiedsbescherming naar voren gekomen die betrekking hebben op het plangebied. Het plangebied valt niet onder het NatuurNetwerk Nederland (NNN, voormalig EHS) of Natura2000 en is niet aangewezen als weidevogelkansgebied of ganzenfoerageergebied (bronnen: Weidevogelgebieden Groningen & Ganzenfoerageergebieden Groningen). De provincie Groningen is echter bevoegd gezag in dezen.

2.8.1 Stikstofgevoeligheid

Het plangebied ligt hemelsbreed op circa 5,9 km en 12,4 km afstand van de Natura2000-gebieden Leekstermeergebied en Zuidlaardermeergebied (figuur 2.9). Tijdens de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden (sloop oude stalling, kap bomen, dempen sloot en realiseren negen nieuwbouwwoningen) komt er naar alle waarschijnlijkheid extra stikstof vrij door bijvoorbeeld het inzetten van mobiele werktuigen. Vanwege de kleine aard van de werkzaamheden en de relatief grote afstand tot de dichtstbijzijnde Natura2000-gebieden kunnen negatieve effecten als gevolg van stikstofuitstoot op deze gebieden naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten. De provincie Groningen is echter bevoegd gezag in dezen en bepaalt of het uitvoeren van een Aeriusberekening benodigd is.

Figuur 2.9. Natura2000 (paars) gebieden in de omgeving van het plangebied (rood) (bron: Kaartenkijkdoos Provincie Fryslân).

- Negatieve effecten op Natura2000 gebieden als gevolg van extra stikstofuitstoot kunnen naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.

2.9 Houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen worden diverse bomen gekapt, welke onderdeel zijn van een boomrijk perceel.

Er is derhalve mogelijk sprake van een meld- en/of herplantingsplicht. Informeer bij de gemeente Westerkwartier voor meer informatie hierover.

- Er is mogelijk sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

2.10 Actualisatie omgevingsverordening provincie Groningen

Essentiële nestlocaties vogelsoorten

Naast een lijst met jaarrond beschermde vogelnesten, hanteert de provincie Groningen de Europese richtlijnen van de Wet natuurbescherming en Vogelrichtlijn als basis. In essentie betekent dit dat alle essentiële nestlocaties een hogere mate van bescherming genieten, ook buiten het broedseizoen. Het gaat bijvoorbeeld om vogelsoorten die jaarlijks terugkeren naar een essentiële locatie waarvoor er in de omgeving geen alternatieven zijn.

Het plangebied bood in de oorspronkelijke situatie (2020) vanwege de aanwezige overwoekerde bosschages, bomen, waterlichamen en stalling een grote mate aan broedgelegenheid voor diverse vogelsoorten, zoals koolmees, fitis, tjiftjaf, pimpelmees, roodborst, rietzanger, ijsvogel, torenvalk en zwartkop (bron: NDFF). Het planvoornemen, sloop van de stalling en het dermate uitdunnen/deels verwijderen van het bosperceel, heeft dan ook voornamelijk gevolgen voor algemeen voorkomende kleine zangers. Hoewel het bosperceel van het plangebied veel broedgelegenheid biedt voor algemene zangers, kan naar ons inzien op voorhand worden uitgesloten dat het binnen het plangebied om essentiële broedlocaties gaat. Er is namelijk alternatief broedgelegenheid in de omgeving aanwezig, in de vorm van groene tuinen ten zuiden van de Lindt en het plangebied. Daarnaast is de aanwezigheid van een nest van een torenvalk uitgesloten met het uitgevoerde nader onderzoek (Bureau FaunaX, 2021). En voor ijsvogel is nestgelegenheid bij de Lindt aanwezig, welke niet met het planvoornemen zal worden aangetast. Negatieve effecten van de werkzaamheden op essentiële nestlocaties binnen het plangebied/planvoornemen kunnen naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.

Wel is het van belang om negatieve effecten, bijvoorbeeld als gevolg van verstoring voor en tijdens het broedseizoen, te voorkomen. De nesten zijn altijd beschermd als het gaat om actieve broedgevallen. Negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op broedvogels waarvan de nesten alleen tijdens het broedproces bescherming genieten, kunnen daarom niet op voorhand worden uitgesloten.

Bunzing, haas en hermelijn

Sinds 2022 zijn bunzing, haas en hermelijn van de lijst met vrijgestelde soorten binnen provincie Groningen afgehaald (bron: provincie Groningen, 2021). Het plangebied is bij deze actualisatie beoordeeld op waarden voor deze drie soorten. Van alle drie de soorten zijn waarnemingen bekend uit de omgeving (bron: NDFF/figuur 2.10). In de afgelopen 10 jaar zijn er slechts enkele waarnemingen gedaan van bunzing en hermelijn, met de dichtbijzijnde waarnemingen op respectievelijk 1,5 km en 2,8 km van het plangebied vandaan. Op basis van verspreidingsgegevens is de kans op het voorkomen van leefgebied van bunzing en hermelijn binnen het plangebied dusdanig klein en onwaarschijnlijk dat we het niet realistisch achten om met deze soorten rekening te houden.

Van haas zijn de waarnemingen uit de omgeving veel talrijker dan die van hermelijn en bunzing en dichter bij het plangebied (figuur 2.10). Aan de hand van verspreidingsgegevens is dan ook niet uit te sluiten dat deze soort binnen het plangebied voorkomt. Daarom zal hieronder verder worden ingegaan op de waarden van het plangebied voor haas voor wat betreft habitateigenschappen.

Hazen komen voornamelijk voor in kleinschalig gras- en bouwland, open veld als akkers en weilanden maar ook wel in open bos, heide en kwelders (bron: Zoogdiervereniging). Hazen maken geen diepe holen, maar ondiepe uithollingen (legers) in bosranden, windkeringen, ruigtezomen, onder heggen en ook in hoog gras of tussen de kluiten van een geploegde akker.

Hazen hebben een groot leefgebied waarbij er binnen het leefgebied van meerdere legers gebruik wordt gemaakt. Gezien het plangebied in de oorspronkelijke situatie een bosperceel betreft en er in de omgeving agrarische graslandpercelen aanwezig zijn, is het aannemelijk dat het plangebied slechts een klein onderdeel uitmaakt van een groter leefgebied van deze soort. Het planvoornemen zal daarom geen significante afname van het totale leefgebied teweeg brengen, waardoor de lokale staat van instandhouding niet in het geding zal zijn. Negatieve effecten van de werkzaamheden op leefgebied van de haas kunnen naar ons inzien op voorhand worden uitgesloten door de werkzaamheden buiten het voortplantingsseizoen uit te voeren en rustig en in één richting uit te voeren, zodat eventueel aanwezige dieren de kans krijgen tijdig uit te wijken naar een gebied buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Figuur 2.10. Waarnemingen van bunzing, haas en hermelijn 2012 – 2022 in de omgeving van het plangebied (bron: NDFF).

- De aanwezigheid van essentiële nestlocaties van vogels binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- De kans op aanwezig leefgebied van bunzing en hermelijn binnen het plangebied achten we op basis van verspreidingsgegevens dusdanig klein en onwaarschijnlijk dat we het niet realistisch vinden met deze soorten rekening te houden.
- Negatieve effecten van de werkzaamheden op de haas kunnen op voorhand uitgesloten worden als de werkzaamheden buiten de kwetsbare periode en gefaseerd over tijd en ruimte worden uitgevoerd.

3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, hollen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn alleen die soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 4.1 Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in en rond het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Mogelijk	X				Werken buiten broedseizoen.
Vogels	Roofvogels	Mogelijk	X				Nader onderzoek
Vogels	Kerkuil (vaste rust- en verblijfplaats)	Mogelijk	X				Nader onderzoek en omgevingscheck
Zoogdieren	Vleermuizen (vliegrouwe)	Mogelijk		X			Lichtuitstraling boven de Lindt tijdens en na werkzaamheden gelijk aan huidige situatie. Anders → Nader onderzoek
Zoogdieren	Vleermuizen (foerageergebied)	Mogelijk		X			Nader onderzoek
Zoogdieren	Waterspitsmuis	Mogelijk			X		Nader onderzoek.
Divers	Divers	Ja				X	Zorgplicht
Houtopstanden	Meld- en/of herplantingsplicht	Mogelijk					Informeel bij de gemeente Westerkwartier

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Het project kan naar ons inzien doorgang vinden binnen de kader van de Wet natuurbescherming, mits men zich houdt aan de hieronder volgende aanbevelingen.

3.2.1 Algemene broedvogels

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden komen waarschijnlijk vogels tot broeden waarvan de nesten alleen tijdens de broedtijd beschermd zijn. We adviseren om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt over het algemeen de periode van 15 maart-15 juli aangehouden. Afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden kunnen soorten echter eerder of later in het jaar tot broeden komen. Wat voor deze soorten van belang is, is of er sprake is van een broedgeval. Zo ja, dan is deze altijd beschermd.

3.2.2 Jaarrond beschermde nesten (roofvogels)

Binnen het plangebied is een nest aangetroffen waarvan niet kan worden uitgesloten dat deze in gebruik is door een roofvogel. We adviseren nader onderzoek uit te voeren om de aanwezigheid van een jaarrond beschermd nest vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Dit dient uitgevoerd te worden aan de hand van twee gerichte veldbezoeken in de broedperiode (15 maart-15 juli). Indien het aangetroffen nest in gebruik is door roofvogels, dient voor de desbetreffende soort een ontheffing te worden aangevraagd. Deze wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

3.2.3 *Kerkuil (vaste rust- en verblijfplaats)*

De aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats van kerkuil binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. We adviseren nader onderzoek uit te voeren om de functie van het plangebied voor kerkuilen vast te stellen. Dit dient uitgevoerd te worden aan de hand van drie avond/nacht bezoeken tussen 1 februari en 15 oktober). Hiernaast adviseren we om een omgevingscheck uit te voeren om vast te stellen of er voor deze soort uitwijkmogelijkheden aanwezig zijn in de directe omgeving van het plangebied. Indien een vaste rust- en verblijfplaats van kerkuil binnen het plangebied wordt vastgesteld en er geen uitwijkmogelijkheden aanwezig zijn in de omgeving van het plangebied, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er compenserende en mitigerende maatregelen worden uitgevoerd.

3.2.4 *Vleermuizen (vliegroute en foerageergebied)*

De aanwezigheid van een essentieel foerageergebied en een essentiële vliegroute voor diverse soorten vleermuizen boven de Lindt ten zuiden van het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten.

We adviseren om de hoeveelheid lichtuitstraling boven het wateroppervlak van de Lindt tussen zonsondergang en zonsopkomst gelijk te houden met de huidige situatie. Wanneer dit niet mogelijk is, wordt nader onderzoek geadviseerd om de aanwezigheid van een essentiële vliegroute vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Dit dient uitgevoerd te worden aan de hand van twee bezoeken in de periode 15 mei tot 1 oktober, waarvan één bezoek in de periode 15 mei tot 15 juli uitgevoerd moet worden. Tussen de bezoeken moet een minimale periode van 8 weken zitten.

Hiernaast adviseren we om nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van een essentieel foerageergebied. Enkele bezoeken in de kraam- en paartijd (tussen 15 mei en 1 okt) kunnen duidelijk maken of en in hoeverre het plangebied tevens een essentieel foerageergebied vormt. De onderzoeksmethodiek is vastgelegd in het Vleermuisprotocol, opgesteld door het ministerie van EZ, Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Indien er essentiële vliegroute van vleermuizen wordt vastgesteld binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, dient er voor de desbetreffende soort(en) een ontheffing te worden aangevraagd, welke in de regel wordt afgegeven onder de voorwaarde dat er compenserende en mitigerende maatregelen worden uitgevoerd.

3.2.5 *Waterspitsmuis*

De aanwezigheid van leefgebied van waterspitsmuizen in de sloten en oevers van de Lindt kan niet op voorhand worden uitgesloten. We adviseren werkzaamheden aan deze sloten en oevers te vermijden en deze niet aan te tasten. Indien dit niet mogelijk is, adviseren we nader onderzoek uit te voeren. Dit dient uitgevoerd te worden aan de hand van het uitzetten van inloopvallen welke in de periode september-november 7 keer worden gecontroleerd op de aanwezigheid van waterspitsmuizen. Indien leefgebied van waterspitsmuizen wordt vastgesteld, dient er voor deze soort een ontheffing te worden aangevraagd, welke in de regel wordt afgegeven onder de voorwaarde dat er compenserende en mitigerende maatregelen worden uitgevoerd.

3.2.6 *Zorgplicht*

Er kunnen soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt in geval van schade aan deze soorten. Op deze soorten is wel de zorgplicht van toepassing. Deze kan tot uiting worden gebracht door zo te werken dat dieren de kans krijgen om te vluchten naar habitat buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden of dieren (zoals vrijgestelde amfibieën) naar een dergelijke habitat te verplaatsen. Voor de voorwaarden waaraan vrijstellingen moeten voldoen wordt verwezen naar Bijlage I.

3.2.7 *Houtopstanden*

Doordat er binnen het planvoornemen meerdere bomen worden gekapt, is er mogelijk sprake van een meld- en/of herplantingsplicht. We adviseren contact op te nemen met de gemeente Westerkwartier voor meer informatie hierover.

3.3 Overzicht vervolgstappen

Het planvoornemen kan zonder bezwaren doorgang vinden binnen de kaders van de vigerende natuurwetgeving, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- **Broedvogels:** werken buiten het broedseizoen (grootweg 15 maart-15 juli). Is dit niet mogelijk? → dan voor aanvang werkzaamheden broedvogelcheck uit laten voeren.
- **Roofvogels:** nader onderzoek.
- **Kerkuil:** nader onderzoek.
- **Vleermuizen (vliegroue en foerageergebied):** onderzoek functionaliteit essentieel foerageergebied. Vermijd een verandering in de lichtuitstraling boven de Lindt tijdens en na uitvoer van de werkzaamheden in vergelijking met de huidige situatie. Anders → nader onderzoek.
- **Waterspitsmuis:** vermijd werkzaamheden aan de sloten in en rond het plangebied en de oevers van de Lindt. Anders → nader onderzoek.
- **Licht beschermde en vrijgestelde soorten:** naleven van de zorgplicht.
- **Houtopstanden:** informeer bij de gemeente Westerkwartier over een eventuele meld- en/of herplantingsplicht.

4 LITERATUUR EN BRONNEN

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Bureau FaunaX (2020). Quickscan Wet natuurbescherming/ Rho Adviseurs/Nieuwbouw 9 woningen te Aduard. Rapport 20139. Bureau FaunaX, Gorredijk.

Bureau FaunaX (2021). Nader Onderzoek Wet natuurbescherming/ Rho Adviseurs/ Nieuwbouw 9 woningen te Aduard. Rapport 21004. Bureau FaunaX, Leeuwarden.

Bureau FaunaX B.V. (2022A). Briefrapportage nader onderzoek Wet natuurbescherming – Adviesbureau Van der Plas B.V. – Kerkuilen omgevingscheck Aduard. Rapport 22047A. Bureau FaunaX B.V., Leeuwarden.

Bureau FaunaX B.V. (2022B). Ecologische beoordeling Wet natuurbescherming/ Adviesbureau Van der Plas bv/ Borglindt Friesestraatweg 12 te Aduard. Rapport 22278. Bureau FaunaX B.V., Leeuwarden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (red), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Natuur van Nederland 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Provincie Groningen (2021). Statenbesluit Actualisatie Omgevingsverordening, mei 2022.

Kennisdocument kerkuil

<https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-011-Kennisdocument-Kerkuil-1.o.pdf>

Synbiosis

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=1&id=n2k19&topic=gevoeligheid>

Natura2000 gebieden Nederland

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/GoogleMapsZoek2.aspx>

Kaarten provinciale natuurbeheerplannen Bij12

<https://flamingo.bij12.nl/pnl-viewer/app/PNLNatuurbeheerplan>

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>

Weidevogelgebieden Groningen

<https://groningen.tercera-ro.nl/MapView/Default.aspx>

Ganzenfoerageergebieden Groningen

<https://www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?url=https%3A%2F%2Fgeoservices.provinciegroningen.nl%2Fserver%2Frest%2Fservices%2FLandelijkGebied%2FecologieFloraFauna%2FMapServer&source=sd>

Kaartenkijkdoos Provincie Fryslân

<https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=14fdb7eae5844c479140f89c88abddd3>

Ravon

<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

Sovon

<https://www.sovon.nl/nl>

Verspreidingsatlas planten FLORON

<http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Zoogdiervereniging

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecooloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten provincie Groningen

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de provincie Groningen vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Groningen is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6952.html>.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming provincie Groningen.

<i>Zoogdieren</i>	<i>Amfibieën</i>
Aardmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Bruine kikker
Bunzing	Gewone pad
Dwergmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Meerkikker
Egel	
Gewone bosspitsmuis	
Haas	
Hermelijn	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Molmuis	
Ondergrondse woelmuis	
Rosse woelmuis	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Wezel	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de provincie Groningen, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen, niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. in het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb

Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht. Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met, het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De voor gemeenten belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Groningse gemeenten gedaan.

De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn in de APV regels opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover bij de gemeente informatie worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving. Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren.

Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.